

BOLLNÄS KOMMUN
bollnas@bollnas.se

2024-03-15

1 (17)

Dnr- SI 2023:9110

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Kilafors
skola F-9 i Bollnäs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Kilafors skola F-9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Kilafors skola F-9 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tydliggör skolans arbets- och förhållningssätt och säkerställer att de tillämpas av alla på skolan.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att lärarna utvecklar metoder för att ge eleverna möjlighet att kontinuerligt planera och utvärdera undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att skolans rutiner och gemensamma förhållningssätt efterföljs av samtlig personal samt att det finns forum där lärare och elever diskuterar gemensamma strategier för att förbättra studieron.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att det genomförs fördjupade analyser när avvikelser eller skillnader i lärares omdömen eller betyg upptäcks.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **6 juni 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektion.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:9110) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Kilafors skola F-9 leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Rektorn följer upp resultat men analysen är begränsad

Granskningen visar att rektorn skapar en grund för utvecklingen av verksamheten genom uppföljning av olika resultat, men uppföljningen av undervisningens genomförande och att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen är begränsad. Rektorn följer regelbundet upp trygghets- och kunskapsresultat samt deltar i olika möten och får på så vis en nulägesbild av skolans verksamhet. Elevers omdömen och betygsresultat och rektorns deltagande i olika möten ger exempelvis rektorn en nulägesbild av skolans verksamhet. Både lärare och elevhälsa deltar regelbundet i uppföljningsarbetet. Rektorn följer däremot inte upp undervisningens genomförande och att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen på ett tydligt sätt. Av flera intervjuer framkommer att rektorn vid tidpunkten för Skolinspektionens granskning i huvudsak genomför klassrumsbesök i syfte att bilda sig en allmän uppfattning om undervisningen eftersom rektorn tillträdde sin tjänst i januari 2024. Rektorn beskriver dock i intervju att ett prioriterat utvecklingsområde ska vara lektionsstart- och avslut och att en planerad åtgärd är att även lärarna kan observera och ge varandra återkoppling.

Av granskningen framgår vidare att rektorn beslutar om åtgärder för att utveckla verksamheten och fördelar resurser, däremot grundar sig besluten i en begränsad analys. Av huvudmannen inkommen dokumentation till Skolinspektionen samt av intervjuer framgår visserligen att lärarna ska göra analyser av sin undervisning, men några tydliga kopplingar mellan de resultat som uppnåtts och undervisningens genomförande framträder inte. Skolans analys innefattar snarare konstateranden än tydliga orsaker och samband till skolans resultat. Lärare beskriver i intervju att rektorn har börjat efterfråga vad skolan kan göra för att elever ska komma framåt i sin kunskapsutveckling. Elevhälsan deltar i det analysarbete som bedrivs utifrån

kunskapsresultaten och det kan innefatta analyser både på individ- och gruppnivå. På samtliga stadier har rektorn fördelat resurser för att möta de behov som är identifierade, exempelvis genom liten undervisningsgrupp eller personella resurser på vissa lektioner eller klasser. Rektorn beskriver i intervju att resurser även kan omfördelas under läsåret efter behov som uppstår.

Rektorn har påbörjat ett jämställdhetsarbete på skolan

Granskningen visar att rektorns ledning och styrning av skolans jämställdhetsarbete är begränsat. Av intervjuer med lärare och med representanter för elevhälsan framgår att diskussioner om jämställdhet i huvudsak förekommer i arbetslagen eller inom ramen för enskilda lärares undervisning. Däremot beskriver elever i intervju att de upplever att flickor och pojkar blir behandlade på olika sätt i vissa sammanhang och att de sällan pratar om jämställdhet på skolan. Lärare och representanter för elevhälsan uppger vidare att det inte finns någon tydlig strategi för hur rektorn leder jämställdhetsarbetet på skolan. Av intervju med rektorn framgår att de skillnader som identifierats mellan flickors och pojkars kunskapsresultat och upplevda trygghet inte har analyserats på ett tydligt sätt. Några slutsatser om vad eventuella skillnader mellan flickor och pojkar beror på framkommer inte. Dock beskriver lärare i intervjuer att skolans nya rektor har uppmärksammat att det skiljer sig mellan flickors och pojkars kunskapsresultat och börjat ställa frågor till lärarna om vad det kan bero på.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet men skolans arbets- och förhållningssätt är otydliga

Granskningen visar att rektorn till viss del leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Av intervjuer med både lärare och representanter för elevhälsan framgår att rektorn har organiserat för att ge lärarna förutsättningar att samverka med varandra genom en tydlig mötesstruktur. Lärarna beskriver i intervjuer att det är tydligt vad syftet med olika möten är och att undervisningens kvalitet är i fokus. Vid en del av lärarnas möten deltar även elevhälsan. Möten är också lärarnas främsta forum för det kollegiala lärandet, där både ämnesspecifikt lärande samt sådant som är relevant för hela skolan tar plats. Samtliga lärare arbetar exempelvis stadieövergripande i samverkan med elevhälsan med "Positivt beteendestöd i klassrummet" (PBS) i syfte att stärka ledarskapet i klassrummet och ge lärare gemensamma metoder för att skapa en positiv studiemiljö. Rektorn har påbörjat ett arbete med att följa upp vilket avtryck det kollegiala lärandet ger i undervisningen. Av intervju med elevhälsan framgår även att vissa av elevhälsans professioner genomför lektionsobservationer och återkopplar till lärare samt till rektorn i regelbundna mötesforum.

Av granskningen framgår vidare att skolans arbets- och förhållningssätt inte är tillräckligt tydliga vilket är särskilt framträdande när ny personal börjar på skolan. Av intervjuer med lärare framgår att skolans rutiner och regler går igenom på studiedagar och i arbetslagen. Rektorn beskriver i intervju att skolans förhållningssätt och rutiner kring exempelvis elevers mobiltelefoner är tydliga, men att det varierar i vilken grad personalen på skolan ser till att skolans förhållningssätt efterlevs. Lärare beskriver i intervjuer att mycket information avhandlas i arbetslagen och att nya kollegor får stöd av lärare som varit på skolan under en längre period. I intervju med lärare och med elevhälsan framgår vidare att skolans rutiner finns dokumenterade och att det finns en diskussion på skolan om att tydliggöra skolans rutiner ytterligare. Nya lärare får visserligen grundläggande information om exempelvis skolans digitala system med det saknas en tydlig och noga övervägd introduktion till nya lärare på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tydliggör skolans arbets- och förhållningssätt och säkerställer att de tillämpas av alla på skolan.

Granskningen visar att rektorns pedagogiska ledning och organisation, framförallt när det kommer till hur skolans arbets- och förhållningssätt ska tillämpas av alla på skolenheten, behöver tydliggöras.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att tydliggöra skolans mål och vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att skolans gemensamma arbets- och förhållningssätt tillämpas av alla på skolan. I en inledningsfas av ett förändringsarbete behöver rektorn ta reda på orsaker till att skolans arbets- och förhållningssätt inte alltid efterföljs av lärare. Skolans rutiner behöver tydliggöras för både lärare som har arbetet länge på skolan såväl som nya och obehöriga lärare. I det pedagogiska utvecklingsarbetet av undervisningen är det även viktigt att rektorn säkerställer introduktionen för nyanställda lärare och obehöriga lärare.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Undervisningen är varierad och strukturerad men eleverna får inte alltid ett tillräckligt aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen består av olika typer av uppgifter och aktiviteter så att det blir en tillräcklig variation och balans under lektioner. Lärare beskriver i intervjuer att de planerar undervisningen för att växla mellan både teoretiska och praktiska moment. Av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att det oftast finns en balans mellan olika undervisningsmetoder, såsom lärares genomgångar, enskilt arbete och diskussioner. Flera lärare växlar mellan digitala hjälpmedel och att skriva på tavlan vid genomgångar. Trots denna balans har flera elever svårt att upprätthålla sitt engagemang och intresse under hela lektionstiden. Elever som går på mellan- och högstadiet beskriver i intervjuer att det skiljer sig mellan hur lärare på skolan organiserar för en varierad och balanserad undervisning.

Av granskningen framgår vidare att det finns en struktur i undervisningen, som kännetecknas av inledning och ett logiskt flöde i lektionsuppläggen, men lektionerna har inte alltid ett sammanfattande och tydligt lektionsavslut. Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framkommer att det finns flera gemensamt överenskomna rutiner för lektionsstrukturen och att det sitter skyltar i klassrummet för att tydliggöra strukturen för eleverna. Syfte och mål med undervisningen i huvudsak presenteras på ett tydligt sätt, samt överensstämmer med målen i läroplanen. Dock beskrivs vidare att lektionsstrukturen följs olika noggrant av lärare. Av Skolinspektionens lektionsobservationer och elevintervjuer framkommer att några lektioner har ett summerande avslut medan andra lektioner avslutas mer abrupt.

Av granskningen framgår även att det finns elever som inte ges ett tillräckligt aktivt lärarstöd i undervisningen för att de ska komma igång med olika uppgifter. Även om det av lektionsobservationer framgår att de flesta lärare använder olika strategier för att fånga elevernas uppmärksamhet och cirkulerar i klassrummet för att hjälpa elever vid enskilt arbete, finns det tillfällen under lektioner när elever som skulle behöva hjälp att komma igång inte får det. Vid flera lektionsobservationer framkommer att elever inte kommer igång med de arbetsmoment som läraren aviserat. Det medför att de eleverna ägnar sig åt andra saker än vad de ska, vilket elever också beskriver i intervjuer. Elever som går på låg- och mellanstadiet beskriver i intervjuer att deras lärare förklarar på ett tydligt sätt vad de ska göra i högre grad än vad elever på högstadiet gör.

Lärarna arbetar med att stärka elevernas självförtroende, men det finns elever som behöver ytterligare anpassningar

Granskningen visar att det förekommer vissa inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära, samt inslag där lärarna förmedlar att de har höga förväntningar på eleverna. Av intervjuer med lärare samt lektionsobservationer framgår att lärarna uppmuntrar och berömmar eleverna i undervisningen. Lärare beskriver vidare att de varierar undervisningen och att de använder och refererar till elevers intressen för att motivera eleverna inför olika moment i undervisningen. Elever beskriver i intervjuer att lärare motiverar eleverna i undervisningen genom att de får göra roliga saker när de arbetat klart med olika arbetsmoment. Bland exemplen nämner eleverna saker som frågesport, lekar och film, men också att lärare kan motivera eleverna genom att blicka framåt och påminna om kommande gymnasieval. I Skolinspektionens skolenkät svarar dock en hög andel elever i årskurs 8 att lärarna sällan får elever att bli intresserade av undervisningen¹.

Av granskningen framgår vidare att undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas efter behov som finns i olika elevgrupper, men att en del elever både behöver mer stöd och fler utmaningar i undervisningen än vad som ges. I intervju med elevhälsan beskrivs att lärare och elevhälsan samverkar för att undervisningen ska kunna möta elevers eller elevgruppers behov, till exempel genom att använda olika pedagogiska hjälpmedel. Skolan har även en mindre undervisningsgrupp i syfte att möta elevers individuella behov mer anpassat. Lärare ger i intervjuer exempel på hur undervisningen kan anpassas efter de behov som elever och elevgrupper har i syfte att elever ska lyckas med de uppgifter som de får. Trots detta framgår av lektionsobservationer och elevintervjuer att undervisningen mestadels är anpassad efter en medelnivå, snarare än att stimulera alla elever efter hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Lärare beskriver också i intervju att det ofta blir mer fokus på de elever som kunskapsmässigt ligger efter. Elever på högstadiet beskriver i intervju att de flesta uppgifter är utformade på en lägstanivå för att alla elever ska klara uppgifterna och att elever själva behöver fråga läraren om de ska få mer utmanande uppgifter.

Lärarna ger eleverna reflektionsmöjligheter men har begränsade metoder för att systematiskt utvärdera undervisningen

Granskningen visar att eleverna uppmuntras till att reflektera genom uppgifter utan givna svar och till att prova olika strategier i sitt lärande. Vid flera av Skolinspektionens lektionsobservationer förekommer tillfällen som främjar elevernas lärande genom att

¹ Skolinspektionen 2023. Skolenkäten, resultat för elever årskurs 8 grundskola. www.skolverket.se

lärare låter dem resonera, utveckla och motivera sina svar. Flera lärare resonerar med eleverna snarare än att tala om för eleverna om de har svarat rätt eller fel. Av intervjuer med elevhälsan och lärare framkommer att enskilda lärare och vissa funktioner i elevhälsan tar upp olika lärstrategier med eleverna men att det är mer enskilda lärare som gör det snarare än något medvetet och systematiskt arbete som alla lärare genomför. Lärare beskriver vidare i intervju att eleverna exempelvis får välja mellan olika arbetssätt och arbetsformer när undervisningen tillåter. Även vid utvecklingssamtalen ges eleverna möjlighet att reflektera över sitt lärande.

Av granskningen framgår vidare att metoderna för att utvärdera och låta elevernas synpunkter påverka planeringen och genomförandet av undervisningen är begränsade. Av flera intervjuer framgår att det inte finns någon tydlig systematik i hur eleverna involveras i att kontinuerligt utvärdera undervisningen. Även om lärare i intervjuer beskriver att det förekommer att eleverna får utvärdera undervisningen på enskilda lärares initiativ, framkommer inga tydliga inslag av detta under lektionsobservationer. Någon tydlig systematik i hur eleverna involveras i att kontinuerligt utvärdera undervisningen på skolan framkommer inte heller. Av intervjuer med lärare och elever framgår visserligen att eleverna svarar på frågor som delvis berör undervisningen inför utvecklingssamtal, men elevers möjlighet till kontinuerligt och reellt inflytande är begränsat.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att lärarna utvecklar metoder för att ge eleverna möjlighet att kontinuerligt planera och utvärdera undervisningen.

Granskningen visar att lärarna inte systematiskt och kontinuerligt ger eleverna möjligheter att påverka planeringen och kontinuerligt utvärdera undervisningen i alla ämnen. Eleverna får till viss del vara med i planeringen av undervisningen, genom att ibland komma med förslag på arbetsområden, men elevernas inflytande över själva innehållet i undervisningen är begränsat.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna utvecklar metoder för att låta eleverna planera och utvärdera undervisningen, i takt med elevernas mognad och stigande ålder. De enkätresultat med frågor som berör undervisningen kan till exempel redovisas för eleverna, för att elever tillsammans med lärare kan fördjupa diskussionen om vad resultatet beror på och hur undervisningen utifrån det konkret skulle kunna utvecklas för att ytterligare stärka elevernas lärande.

Även metoder för att kontinuerligt utvärdera lektioner kan utvecklas, så att lärarna ges ytterligare möjligheter att utveckla undervisningen efter elevernas behov.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skolan har ett fungerande arbete för att upprätthålla tryggheten på skolan

Granskningen visar att det finns ett arbete med att skapa trygghet på skolan. Skolans trygghetsarbete bygger på uppföljning av hur elevernas trygghet och situation är på skolan. Av samtliga intervjuer framgår att arbetet utgår från elevernas perspektiv och kartläggs med stöd av enkäter och frågor till elever inför utvecklingssamtal samt genom trygghetsvandringar. Resultat från enkäter följs upp av skolan och rektorn leder diskussioner av resultaten med lärare och med elevhälsan. Skolan vidtar åtgärder efter uppföljning och analys. Av intervjuer med elever framgår att intervjuade elever i huvudsak känner sig trygga på skolan. Dock beskriver elever i intervju att de även upplever att vuxna på skolan inte alltid agerar på ett tydligt sätt för att lösa uppkomna situationer, exempelvis när det förekommer kränkningar mellan elever.

Av granskningen framgår vidare att skolan har ett främjande arbete för att lärare och elever ska ha gemensamt synsätt på hur tryggheten kan stärkas i klassrummet. Av flera intervjuer framgår exempelvis att skolan arrangerar så kallade aktivitetsdagar där elever från olika stadier möts och samarbetar vilket är en del av skolans främjande trygghetsarbete. Skolans uppföljning av tryggheten har vidare lett till att personal på skolan ska vara särskilt uppmärksamma på vissa plaster under raster, samt vid transporter av yngre elever genom skolan till matsalen. Av intervju med elevhälsan beskrivs vidare flera insatser som lett till förbättrad trygghet, såsom införandet av förbud för eleverna att använda sina mobiltelefoner under skoltid och att skolan har organiserat för att det ska finnas utrymmen på skolan för eleverna att vara på inomhus under rasttid. Rektorn, lärare och elevhälsan uppger i intervjuer att personalen på skolan har goda relationer med eleverna och att eleverna berättar om det är något som gör att det inte är tryggt. Även om skolan har identifierat och kartlagt elevers upplevda trygghet framgår det inte på ett tydligt sätt hur skolan arbetar för att

analysera framgångsfaktorer såväl som utvecklingsområden i skolans trygghetsarbete. Lärare beskriver exempelvis i intervju att skolan inte arbetar aktivt med skolans värdegrundsmaterial även om det förekommer bland vissa lärare inom ramen för mentorskapet.

Skolan arbetar med studieron, men arbetet har inte tillräcklig effekt

Granskningen visar att skolan arbetar med att förbättra studieron, men det arbetet ger inte alltid avtryck i undervisningssituationer. Även om skolan arbetar med åtgärder som syftar till att förbättra studieron finns det elever på skolan som blir störda under lektioner. Av huvudmannen inskickad information och i flera av intervjuerna framgår exempelvis att skolans arbete med att skapa en tydlig lektionsstruktur är en del av det främjande arbetet med att förbättra studieron på skolan. Av flera intervjuer framgår vidare att skolans beslut om mobiltelefonförbud har haft god effekt på studieron samt att skolans flytt av elevskåpen till skolans uppehållsrum har gett en positiv effekt på studieron eftersom färre elever rör sig utanför klassrummen. Trots att lärarna använder sig av flera gemensamma strategier för god studiero finns det elever som ägnar sig åt annat än skolarbete. Lärare som undervisar yngre elever har fler tydliga och gemensamma strategier än lärare som undervisar äldre elever på skolan. I intervjuer med både lärare, elevhälsan och elever beskrivs att studieron på skolan varierar och elever beskriver att lärare gör på olika sätt för att det ska vara studiero under lektioner. Vidare beskriver elever att lärares strategier ofta får kortsiktiga effekter och att alla elever inte lyssnar när lärare säger till. Av några av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att sena ankomster, elever som pratar med andra elever eller inte kommer igång med sitt skolarbete är sådant som påverkar studieron negativt. Lärare beskriver i intervju att skolan behöver arbeta med att elever och lärare ska ha en samsyn om vad god studiero innebär, även om enskilda lärare gör det inom ramen för sin undervisning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att skolans rutiner och gemensamma förhållningssätt efterföljs av samtlig personal samt att det finns forum där lärare och elever diskuterar gemensamma strategier för att förbättra studieron.

Granskningen visar att de strategier som lärare använder för att upprätthålla god studiero varierar vilket bidrar till att det finns elever som blir störda i undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn i ökad utsträckning tydliggör för eleverna vilka förväntningar skolans personal har på studieron i klassrummen och att

elever såväl som lärare har ett ansvar för att bidra till studiero. Rektorn kan tillsammans med lärarna analysera och söka orsaker till den bristande studieron i vissa undervisningsgrupper utifrån olika perspektiv, exempelvis kopplingen mellan undervisningens kvalitet och elevernas engagemang, anpassningar för stöd och stimulans, och hur lärares ledarskap i klassrummet påverkar studieron. Även om studiero kan innebära olika ljudnivåer i klassrummet beroende på tillfälle är det viktigt att skolan grundligt analyserar hur studieron kan förbättras ytterligare. Skolan behöver ha väl fungerande forum för lärarna och eleverna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt. Rektorn behöver därefter säkerställa att skolans förhållningssätt upprätthålls genom tydlig information. Vad som framkommer vid utvecklingssamtal kan exempelvis sammanställas på gruppnivå och utgöra grund för vidare diskussion och analys.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg och har påbörjat ett arbete för att se till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Bedömningsstöd, nationella prov, kartläggningsunderlag och allmänna diskussioner är exempel på hur omdömen och betyg kvalitetssäkras. Rektorn har även påbörjat diskussioner med lärare på skolan om vilka övriga underlag de använder i sin bedömning samt att lärarnas bedömningar behöver synliggöras mer. Av lärarintervjuer framkommer att en del lärare sambedömer fortlöpande under året som ett led i att kvalitetssäkra bedömningar, omdömen och betyg. Detta arbete inbegriper dock inte samtliga lärare och ämnen på skolan. Vidare används sambedömning av nationella prov som ytterligare metoder för lärarna att göra likvärdiga bedömningar av elevernas kunskaper, samt kvalitetssäkra betyg. I intervju med elevhälsan framkommer även att vissa funktioner i elevhälsan samarbetar med lärarna genom att ge viss vägledning i bedömningsfrågor utifrån deras kunskap om elevers behov. Av intervjuer med lärare framgår vidare att det har funnits kommunövergripande samarbeten med lärare från andra skolor med fokus på bedömning och betyg, men att dessa inte längre finns. Rektorn beskriver dock i

intervju att han håller på att se över hur eventuella samarbeten med andra skolor kan skapas.

Rektorns analys av omdömen och betyg är inte tillräckligt djupgående

Granskningen visar att rektorn följer upp lärarnas bedömningar i syfte att upptäcka avvikelser som kan ha sin grund i att lärare gör olika tolkningar av betygskriterier eller kriterierna för bedömning, men rektorns analyser av avvikelser eller skillnader är begränsad. Lärare beskriver i intervju att rektorn inte har fört några diskussioner med dem om eventuella avvikelser mellan betyg och provresultat på nationella prov. Rektorn beskriver i intervju att han vid tidpunkten för Skolinspektionens granskning har hunnit uppmärksamma att det är skillnader i betyg mellan klasser och lärare men att rektorn ännu inte har hunnit ta reda på orsakerna till varför det förhåller sig på det sättet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att det genomförs fördjupade analyser när avvikelser eller skillnader i lärares omdömen eller betyg upptäcks.

Granskningen visar att rektorns analyser av avvikelser mellan betyg, omdömen och nationella prov är begränsad, eftersom att det inte finns några tydliga förklaringar av de skillnader som funnits mellan elevers resultat på nationella prov och elevers betyg.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn analyserar avvikelser och skillnader i lärares bedömning och betygssättning, exempelvis mellan omdömen eller betyg och nationella prov. Det är viktigt att skolan har rutiner för att exempelvis analysera betyg och nationella provbetyg ur olika perspektiv för att säkerställa att betygen är så rättvisande och likvärdiga som möjligt, och att de nationella proven särskilt har beaktats. Om det kommer fram att det finns avvikelser mellan omdömen eller betyg och provresultat är det av vikt att rektorn undersöker vad avvikelserna kan bero på samt om de är motiverade eller inte. Sammantaget har rektorn ett ansvar för att detta analyseras utifrån att fastställa om eventuella skillnader kan bero på att lärarna har olika tolkningar av styrdokumentet, eller utifrån att de bedömt och vägt samman elevprestationer på olika sätt. Om rektorn finner att förklaringarna kan kopplas till lärares kompetens behöver rektorn säkerställa att bedömarkompetensen höjs.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Sara Carlsson, enhetschef.

I handläggningen av ärendet har även John Haeberle (föredragande), utredare och Eva Lindgren, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Tre gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 6 och 7 februari 2024. Besöket genomfördes av John Haeberle och Eva Lindgren.

Kilafors skola är en kommunal grundskola belägen i Bollnäs kommun. Verksamheten omfattar årskurserna 1-9. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök var enligt uppgifter från skolan 206 elever inskrivna. Förskoleklass har inte ingått i granskningen.